

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 3/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om försäkringsbolag och vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 25 november 2003 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om försäkringsbolag och vissa lagar som har samband med den (RP 149/2003 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överdirektör Tarmo Pukkila och regeringssekreterare Juhani Turunen, social- och hälsovårdsministeriet

- specialrådgivare Marja Tuokila, justitieministeriet
- biträdande direktör Outi Haunio-Rudanko, Konsumentverket
- jurist Eeva-Maija Österman, Försäkringsinspektionen
- skadeförsäkringschef Hannu Ijäs, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund r.f.
- chefen för juridiska ärenden Harri Christensen, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf.

Dessutom har utskottet fått skriftligt utlåtande från Konsumenternas försäkringsbyrå.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår följdändringar i lagen om försäkringsbolag, lagen om utländska försäkringsbolag och lagen om försäkringsföreningar föranledda av direktivet om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag och direktivet i fråga om utbyte av information med tredje land.

Enligt direktivet om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag skall endast de behöriga myndigheterna i hemlandet ha rätt att besluta om rekonstruktionsåtgärder och inledande av likvidationsförfarande som avser ett försäkringsföretag, inklusive dess filialer i andra medlemsstater. Med hemland avses i direktivet den medlemsstat där ett försäkringsföretag har auktoriserats.

I enlighet med principen om hemland föreslås i lagen om försäkringsbolag och lagen om försäkringsföreningar att endast finska myndigheter skall besluta om sådana tillsynsåtgärder i finska försäkringsbolag och försäkringsföreningar som kan klassificeras som rekonstruktionsåtgärder samt om likvidation och konkurs. De finska bestämmelserna om likvidation och konkurs skall tillämpas på rekonstruktion och likvidation beträffande alla representationer inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

På motsvarande sätt föreslås i lagen om utländska försäkringsbolag att ett beslut enligt lagstiftningen i ett utländskt EES-försäkringsbolags hemstat om att vidta rekonstruktionsåtgär-

der eller inleda ett likvidationsförfarande som gäller bolaget skall träda i kraft i Finland samtidigt som beslutet träder i kraft i bolagets hemstat.

Lagarna föreslås bli kompletterade med bestämmelser om kungörande av beslut, om hur tillsynsmyndigheterna i andra EES-stater skall underrättas, om information till kända borgenärer, om underrättelsens språk och form och om borgenärernas rättigheter. Samtidigt föreslås ändringar i reglerna för försäkringsfordringars förmånsrätt vid likvidation och konkurs. I lagen föreslås också nya bestämmelser om tillämplig lag. Huvudregeln är att lagen i det hemland som inlett förfarandet skall tillämpas på rekonstruktions- och likvidationsförfaranden.

De nya bestämmelserna i lagen om försäkringsbolag gällande information till borgenärerna, likabehandling av borgenärerna, förmånsrätt för försäkringsfordringar och lagvalsbestämmelser skall också tillämpas på arbetspensionsförsäkringsbolag.

Till lagarna fogas bestämmelser som utvidgar social- och hälsovårdsministeriets och Försäkringsinspektionens rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter i tredjeland än de myndigheter som övervakar försäkringsverksamheten och finansmarknaden. I lagarna föreslås därtill vissa ändringar som förordas av lagstiftningen om aktiebolag och grundlagen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslagen godkänns med de ändringar utskottet gjort.

Ändringarna i lagarna om försäkringsföretag bygger i allt väsentligt på direktivet om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag. Såväl bestämmelserna som tillsynsmyndigheternas befogenheter blir tydligare och exaktare när de nuvarande bristfälliga reglerna för omhändertagande av egendom och förbud att överlåta och pantsätta den kompletteras för att motsvara direktivet och också av nationella skäl.

Utskottet vill här påpeka att det har under behandling en proposition RP 161/2003 rd, där regeringen föreslår ändringar i samma lagar och delvis i samma bestämmelser som i den nu aktuella propositionen. Propositionerna har remitterats till utskottet med två veckors mellanrum.

I framtiden vore det enligt utskottets mening skäl att överväga om inte förslag till ändringar i samma lagar kunde lämnas i en och samma proposition för att eventuella besvärliga sammanjämkningar ska undvikas.

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av lagen om försäkringsbolag

Ingressen. I ingressen stryks hänvisningen till 18 kap. 10 a §, eftersom utskottet strukit den föreslagna ändringen av paragrafen. Dessutom har en teknisk brist i ingressen rättats till.

15 kap. 4 och 22 §. Ekonomiutskottet arbetar just nu med RP 161/2003 rd, där regeringen föreslår att samma bestämmelser ska ändras. För att det ska bli lättare att samordna lagförslagen har hänvisningarna till enskilda paragrafer strukits i bestämmelserna.

15 kap. 24 §. Riksdagen förkastade den 15 december 2003 lagförslag 11 med förslag till lag om ändring av 15 kap. 21 § lagen om försäkringsbolag i proposition RP 153/2003 rd (LaUB 8/2003 rd) av den anledningen att samma bestämmelse om försäkringsbolags konkurs föreslås bli ändrad i den nu aktuella propositionen. Utskottet har nu gjort den i det förkastade lagförslaget föreslagna ändringen i lagen om försäkringsbolag.

15 kap. 36 §. I 2 mom. ingår bestämmelser om fordringar till följd av likvidations- och konkursförfarande och om fordringar med förmånsrätt. Enligt bestämmelsen har fordringar som grundar sig på personskada förmånsrätt framför andra fordringar.

Ibland kan också en sakskada ge upphov till en oskälighetssituation, och därför har utskottet utvidgat bestämmelsen om förmånsrätt till att också gälla fordringar som grundar sig på skada som en konsument, ett bostadsaktiebolag eller ett främst för bostadsändamål grundat fastighetsbolag lidit.

18 kap. 10 a §. Utskottet har lyft ut paragrafen ur lagförslaget. Den nu föreslagna ändringen av bestämmelsen görs i samband med behandlingen av samma bestämmelse i samma lag i proposition RP 161/2003 rd.

3. Lag om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

Ingressen. Hänvisningen till 1 § har strukits i ingressen, eftersom utskottet slopat paragrafen i lagförslaget.

1 §. Paragrafen har strukits för att de föreslagna ändringarna kommer att göras i samband med

behandlingen av samma bestämmelse i samma lag i proposition RP 161/2003 rd.

4. Lag om ändring av lagen om försäkringsföreningar

13 kap. 5 och 20 §. Hänvisningarna till enskilda paragrafer har strukits i paragraferna för att det ska bli lättare att samordna bestämmelserna med samma bestämmelser i samma lag i proposition RP 161/2003 rd.

13 kap. 22 §. I lagen om försäkringsföreningar har nu gjorts den ändring i bestämmelsen om försäkringsföreningars konkurs som ingick i det lagförslag i RP 153/2003 rd som riksdagen förkastade den 15 december 2003, lagförslag 10—LaUB 8/2003 rd.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår ekonomikutskottet

att lagförslag 2 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 1, 3 och 4 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om försäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 28 december 1979 om försäkringsbolag (1062/1979) 1 kap. 4 a §, 10 kap. 3 § 1 mom., i 3 mom. det inledande stycket och 1 punkten och 6 mom., 12 kap. 4 § 2 mom., 14 kap. 5 a § 2 mom., 5 c § 4 mom. och 6—10 §, 15 kap., 16 kap. 18 § 5 mom. samt 18 kap. 3 § 1 mom. 2 punkten, 5 § 1 mom. 6 och 12 punkten samt 6 a och 7 § (utesl.)

av dessa lagrum 1 kap. 4 a §, 16 kap. 18 § 5 mom., 18 kap. 3 § 1 mom. 2 punkten och 5 § 1 mom. 12 punkten sådana de lyder i lag 611/1997, 10 kap. 3 § 1 mom. och 3 mom. 1 punkten sådana de lyder i

lag 752/1993, i 10 kap. 3 § 3 mom. det inledande stycket sådant det lyder i lag 79/1999, 10 kap. 3 § 6 mom. och 14 kap. 5 a § 2 mom. sådana de lyder i lag 389/1995, 12 kap. 4 § 2 mom. och 18 kap. 5 § 1 mom. 6 punkten sådana de lyder i lag 355/1997, 14 kap. 5 c § 4 mom. och 10 § (*utesl.*) sådana de lyder i lag 949/2000, 14 kap. 6 § sådan den lyder i nämnda lag 389/1995 och 355/1997, 14 kap. 7 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 389/1995, 14 kap. 8 § sådan den lyder i nämnda lag 389/1995 och 79/1999, 15 kap. sådant det lyder jämte ändringar, 18 kap. 6 a § sådan den lyder i lag 989/1999 och 18 kap. 7 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 79/1999 samt *fogas* till 14 kap. nya 11—21 §, och till lagen ett nytt 15 a kap. som följer:

1 kap.	<i>Bestämmelser om likvidation</i>
Allmänna stadganden	2 och 3 § (Som i RP)
4 a § (Som i RP)	4 §
10 kap.	Ett <i>försäkringsbolag</i> vars verksamhetskapital underskider det garantibelopp som <i>föreskrivs</i> i 11 kap. (<i>utesl.</i>) och ett arbetspensionsförsäkringsbolag vars verksamhetskapital underskider det garantibelopp som anges i 17 § 2 mom. lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag samt ett försäkringsbolag vars eget kapital inte uppfyller det krav på eget kapital som föreskrivs i 11 kap. (<i>utesl.</i>) eller minimikravet i 17 § 3 mom. lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag skall träda i likvidation och upplösas, om ovan nämnda krav inte uppfylls inom tre månader efter det saken meddelats bolagsstämman. Försäkringsinspektionen kan dock förlänga fristen till högst ett år, om inte de försäkrade förmånerna därigenom äventyras. (2 och 3 mom. som i RP)
Bokslut, koncernbokslut och täckning av ansvarsskuld	
3 § (Som i RP)	
12 kap.	
Vinstutdelning och annan användning av bolagets tillgångar	
4 § (Som i RP)	
14 kap.	
Tillsynen över försäkringsbolag	5—21 § (Som i RP)
5 a, 5 c och 6—21 § (Som i RP)	22 § (1 mom. som i RP)
15 kap.	Vad som bestäms i 1 mom. skall på motsvarande sätt tillämpas, om ett bolag som trätt i likvidation på grund av att det inte uppfyller <i>kravet i 11 kap. på garantibelopp eller minimibelopp för eget kapital</i> eller kraven i 17 § lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, åter uppfyller nämnda krav. (3 och 4 mom. som i RP)
Likvidation och konkurs	
<i>Definition</i>	
1 § (Som i RP)	

Bestämmelser om konkurs

23 §
(Som i RP)

24 §
(1 och 2 mom. som i RP)

Om överskott inte finns då konkursen avslutas, skall bolaget anses upplöst då *slutredovisningen i konkursen har godkänts. Boförvaltaren* skall utan dröjsmål göra anmälan om upplösningen till Rättsregistercentralen, som förmedlar uppgiften till registermyndigheten för registrering.

(4 mom. som i RP)

Gemensamma bestämmelser om likvidation och konkurs

25—35 §
(Som i RP)

36 §

(1 mom. som i RP)

När försäkringarna har upphört skall försäkringsbolagets andra än i 1 mom. nämnda tillgångar förvandlas i pengar och fordringarna till följd av likvidations- och konkursförfarandet betalas. Därefter betalas de försäkringsfordringar som har förmånsrätt. Om *ett skadeförsäkringsbolags* tillgångar inte förslår till full gottgörelse för försäkringsfordringarna, har fordringar som grundar sig på *skada som en konsument, ett bostadsaktiebolag eller ett främst för bostadsändamål grundat fastighetsbolag* lidit förmånsrätt framför andra fordringar. Förslår tillgångarna inte ens till full gottgörelse för de skador som *avses i föregående mening*, skall tillgångarna skiftas till förmån för fordringarna i förhållande till

deras andel i ansvarsskulden. Tillgångarna i ett livförsäkringsbolag skall före delning av tillgångarna först fördelas mellan fondförsäkringsbeståndet och det övriga försäkringsbeståndet. Delningen skall göras så att även skälighetssynpunkter beaktas.

(3—5 mom. som i RP)

37 §
(Som i RP)

15 a kap.

Lagvalsbestämmelser som skall iakttas inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

1—9 §
(Som i RP)

16 kap.

Fusion och inlösen av minoritetsaktier

18 §
(Som i RP)

18 kap.

Särskilda stadganden

3, 5, 6 a och 7 §
(Som i RP)

10 a §
(*Utesl.*)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

3.

Lag**om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 25 april 1997 om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997) (*utesl.*) 6 § 3 mom. och 31 §,
 av dessa lagrum (*utesl.*) 6 § 3 mom. sådant det lyder i lag 83/1999, som följer:

1 §	<i>Förbud att överlåta och pantsätta egendom</i>
<i>Lagens tillämpningsområde</i>	31 § (Som i RP)
_____	_____
(<i>Utesl.</i>)	Ikraftträdelsebestämmelsen (Som i RP)
6 § (Som i RP)	

4.

Lag**om ändring av lagen om försäkringsföreningar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 31 december 1987 om försäkringsföreningar (1250/1987) 12 kap 6 c §, 6 d § 4 mom. och 7 §, 13 kap., 14 kap. 17 § 5 mom., 16 kap. 7 §, 9 § 1 mom. 9 punkten och 10 § 2 mom.,
 av dessa lagrum 12 kap. 6 c §, 14 kap. 17 § 5 mom. och 16 kap. 7 § och 9 § 1 mom. 9 punkten sådana de lyder i lag 340/2000, 12 kap. 6 d § 4 mom. och 7 § sådana de lyder i lag 952/2000, 13 kap. sådant det lyder jämte ändringar och 16 kap. 10 § 2 mom. sådant det lyder i lag 638/2000, som följer:

12 kap.	13 kap.
Tillsynen över försäkringsföreningarna	Likvidation och konkurs
6 c, 6 d och 7 § (Som i RP)	<i>Definition</i>
	1 § (Som i RP)

Bestämmelser om likvidation

2—4 §
(Som i RP)

5 §

Om det kan antas att en stor försäkringsförenings verksamhetskapital underskrider det garantibelopp som föreskrivs i 10 a kap. (*utesl.*) eller att försäkringsföreningens eget kapital inte uppfyller *minimikravet på eget kapital*, skall styrelsen och verkställande direktören utan dröjsmål upprätta bokslut och verksamhetsberättelse för den tid för vilken bokslut och verksamhetsberättelse ännu inte framlagts på föreningsstämman, och överlämna dem till revisorerna för granskning. I tillämpliga delar skall iakttas vad som ovan bestäms om bokslut, verksamhetsberättelse och revisionsberättelse. Omfattar tiden för bokslutet och verksamhetsberättelsen även föregående räkenskapsperiod, skall för denna räkenskapsperiod uppgöras ett särskilt bokslut och en särskild verksamhetsberättelse.

(2 och 3 mom. som i RP)

6—19 §
(Som i RP)

20 §

(1 mom. som i RP)

Vad som bestäms i 1 mom. skall tillämpas på motsvarande sätt

1) om en stor förening som trätt i likvidation på grund av att dess verksamhetskapital underskrider det garantibelopp som föreskrivs i 10 a kap. (*utesl.*) eller

2) om en försäkringsförening vars eget kapital underskrider *minimikravet på eget kapital*, åter uppfyller dessa krav.

(3 och 4 mom. som i RP)

Bestämmelser om konkurs

21 §
(Som i RP)

22 §

(1 och 2 mom. som i RP)

Om någon egendom inte återstår då konkursen avslutas, skall föreningen anses upplöst när *slutredovisningen i konkursen har godkänts*. *Boförvaltaren* skall utan dröjsmål göra *anmälan till Rättsregistercentralen, som förmedlar uppgiften till registermyndigheten* för registrering.

(4 mom. som i RP)

Gemensamma bestämmelser om likvidation och konkurs

23—29 §
(Som i RP)

Lagvalsbestämmelser som skall iakttas inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

30 §
(Som i RP)

14 kap.

Fusion

17 §
(Som i RP)

16 kap.

Särskilda stadganden

7, 9 och 10 §
(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

EkUB 3/2004 rd — RP 149/2003 rd

Helsingfors den 4 mars 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Jari Leppä /cent
medl. Sari Essayah /kd
Klaus Hellberg /sd
Reijo Kallio /sd
Martti Korhonen /vänst
Miapetra Kumpula /sd

Seppo Lahtela /cent
Jere Lahti /saml
Klaus Pentti /cent
Antti Rantakangas /cent
Sari Sarkomaa /saml
Juhani Sjöblom /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.